

Oppgaveark for iHUMAN
Regi: Tonje Hessen Schei
Av: UpNorth Film

- Hva står forkortelsene **AI** og **AGI** for, og hva er forskjellen på disse?

Artificial intelligence (AI) eller **Kunstig intelligens (KI)** på norsk, er intelligens utøvd av maskiner, datamaskiner (og roboter). Dette står i kontrast til den *naturlige intelligensen* som utøves av mennesker som blant annet har fri vilje og evnen til å handle selvstendig ut i fra følelsesmessige og logiske vurderinger. I dagligtale brukes ofte begrepet **AI** for å beskrive når maskiner, datamaskiner eller roboter etterlikner kognitive funksjoner som likner på menneskelige funksjoner. Eksempler på slike kognitive funksjoner er evnen til: hukommelse, logikk, læring, problemløsning og språkferdigheter.

Innen forskning på **Artificial Intelligence (AI)** er målet å bygge en maskin som har evnen til å tenke, handle, lære og reflektere som mennesker. Forskernes mål er med andre ord at **AI** vil lede til **AGI**.

Artificial General Intelligence (AGI) eller **Generell Kunstig Intelligens (GKI)** på norsk, beskriver intelligensen til en maskin som med stor suksess og nøyaktighet kan utføre en hvilken som helst intellektuell oppgave like godt som et menneske. Maskiner har lenge kunnet utføre enkelte oppgaver bedre enn mennesker, for eksempel regning, men det er enda ikke utviklet en maskin som helhetlig forstår verden like godt som et menneske, med samme kapasitet til å lære og til å utføre en lang rekke ulike, kompliserte intellektuelle oppgaver og som samtidig har evnen til å utvikle seg på egen hånd uten menneskelig påvirkning. Noen forskere kaller derfor AGI for «Sterk AI», «Fullkommen AI» eller «Sann AI» - altså AI som er kommet opp på et nytt nivå hvor det har nådd sitt fulle potensiale. Vil maskiner noen gang kunne føle slik som et menneske og ta avgjørelser basert på dette?

- Hva er egentlig en algoritme/algorithm og hvordan brukes algoritmer i kunstig intelligens (AI)?

En algoritme er et slags repeterende mønster som leder frem mot et resultat. Innen IT-teknologi defineres en algoritme som: en grundig definert prosedyre som gjør det mulig for en datamaskin å løse et bestemt problem eller å finne en god løsning.

I våre daglige, menneskelige liv utfører vi flere repeterende handlingsmønstre som kan minne om algoritmer: din repeterende morgen-rutine som du har funnet ut at fungerer best for deg og er mest effektiv, din reiserute til skolen, måten du alltid går frem på når du lager en kopp te eller måten du beveger deg i en matbutikk for å finne den varen du vanligvis kjøper.

Datamaskiner må ha beskjed om hvilke algoritmer de skal bruke for å utføre en oppgave og å finne en løsning. Det finnes mange ulike typer algoritmer som datamaskinene bruker i ulike programmer: Når vi overfører direkte video (Facetime), når vi skriver inn noe i søkefeltet på google, når Google Maps eller Gule Sider finner raskeste kjørerute fra Trondheim til Oslo eller når du spiller sjakk mot

en PC - da har en algoritme søkt gjennom alle mulige trekk og vet alltid hva det neste trekket burde være for at datamaskinen skal kunne vinne.

Når vi snakker om bruk av algoritmer i kunstig intelligens (AI) mener vi at vår menneskelige adferd: for eksempel våre rutiner, vaner, måten vi kommuniserer på, hva vi liker og ikke liker, hvordan vi reagerer, våre politiske meninger og vårt utseende, blir analysert ved at det samles inn store mengder data om oss gjennom for eksempel Google, Facebook, Instagram, SnapChat, Vipps, TikTok, Discord, Reddit og YouTube. Med denne informasjonen kan en maskin/robot lære hvordan menneskene tenker, handler og oppfører seg. Slik kan de svært nøyaktig kopiere menneskelig oppførsel og utføre handlinger bedre enn mennesker. En maskin/robot vil for eksempel ikke gjøre samme feil to ganger, i motsetning til et menneske. Den informasjonen som samles om oss kan også brukes av andre mennesker som ønsker å påvirke oss eller å selge oss noe. Helt konkret betyr dette at informasjon om deg (og det du søker på, ser på og interesserer deg for) settes inn i en algoritme som er spesialdesignet for deg og for de som er lik deg. Slik justeres innholdet du presenteres for på internett, som hvilke reklamer du ser, hvilke videoer som blir foreslått for deg og hvilke nyhetsartikler du blir anbefalt å lese. Har du noen gang fått opp en reklame for et produkt som du nettopp har nevnt for en venn i Messenger/Vips? Har du noen gang Googlet «el-verktøy» for så å få opp masse reklamer for nettopp el-verktøy? Er du glad i dyr og opplever at de aller fleste videoene som anbefales for deg handler om søte katter, søte hunder og om hvordan vi kan redde dyrene i verden? Og for de voksne: Hvor ofte dukker det opp en positiv artikkel delt på Facebook som omtaler et politisk parti du er dypt uenig med? Hvilke artikler på NRK, VG eller Dagbladet har algoritmen bestemt seg for å vise deg først? Hvilke filmer blir foreslått for deg på Netflix? Hvorfor? Både VG og Netflix har kunstig intelligens og de tar på seg oppgaven med å tenke for deg. Det samme gjelder Snap-Chat filteret som ved hjelp av AI (Ansiktsgjennkjenning) legger til nøyaktige og morsomme filter.

- Hva menes med begrepet "ekkokammer"? (echo chamber)

Med begrepet ekkokammer menes at algoritmene (som vet hva du liker og ikke liker) filtrerer ut alt du ikke liker eller er uenig i slik at dette innholdet ikke vises for deg. Slik skapes et rom i sosiale media som er spesialdesignet for deg hvor du kun får se ting du liker og er enig i. De ulike appene og søkemotorene vi bruker ønsker at vi skal tilbringe så mye tid som mulig på dem, da må algoritmene passe på slik at vi ikke blir opprørte, sinte eller lei av å surfe. Med å kun vise oss innhold vi er enige i, kan man for eksempel påvirke hva folk stemmer på ved valget. Dersom det kun dukker opp artikler om hvor flott Donald Trump er, blir du mer vennlig innstilt ovenfor Trump. Hvis det derimot kun dukker opp artikler som forteller hvor idiotisk han er, blir du mer kritisk ovenfor Trump. Så har du kanskje venner eller andre du følger i sosiale medier som du er enig med og som liker, poster og deler samme type innhold som deg? Da vil din mening bli møtt av et ekko av enighet, ikke uenighet, diskusjon og refleksjon. Hva gjør du hvis du oppdager at du har en på vennelista som du er dypt uenig med, for eksempel politisk? Eller hvis noen bare har dårlig smak og du ikke får noe ut av å se på bildene deres?

- Hva er Cambridge Analytica, og hva har de blitt beskyldt for?

Cambridge Analytica var et britisk selskap som spesialiserte seg på politisk rådgivning for politikere og politiske partier. I 2018 ble det avslørt at Cambridge Analytica hadde samarbeidet med Facebook og at de, uten brukernes samtykke, hentet store mengder personlig informasjon fra millioner av Facebook-brukere og brukte informasjonen til å lage politisk reklame for å påvirke hva folk stemte på. Hvorfor er dette problematisk?

- Hvem er Elon Musk?

Elon Musk er ingeniør, entrepenør og investor og er eier av blant annet SpaceX, Tesla og PayPal. I tillegg til å være mangemillionær er Elon også en av pådriverne for utviklingen av AI og har blant annet startet opp selskapet «Open AI» som jobber for å skape trygg AI (såkalt menneskevennlig AI).

Og helt til slutt...

Hva tror du menes med filmes tittel «iHUMAN»?